

prima instanță: (judecătoria Rîșcani mun. Chișinău) S. Papuha,
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) .Cernat, A. Minciuna, A. Panov

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Donciu Profira în pricina civilă la cererea înaintată de Donciu Profira împotriva notarului Golubciuc-Speianu Ala privind declararea nulității procurii și încasarea prejudiciului material și moral, Camenev Serghei, cu participarea persoanei interesate Iacubițcaia Olga privind constatarea faptului ce are valoare juridică,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Donciu Profira,

c o n s t a t ă:

La 19 aprilie 2014 Donciu Profira s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva notarului Golobciuc-Speianu Ala solicitînd recunoașterea nulității procurii nr.442 din 01 februarie 2010.

În motivare aționii a invocat că, notarul Golobciuc-Speianu Ala la 01 februarie 2010 a autentificat procura prin care Vieru Mihail a împuternicit-o Cerneț Ludmila să îi reprezinte interesele în toate instanțele și Organele de Stat, Publice, Judiciare și Administrative ale Republicii Moldova, cu toate drepturile prevăzute de lege pentru părți în toate cauzle civile.

Susține reclamanta că la autentificarea procurii notarul a încălcat Legea cu privire la notariat, fapt confirmat în textul procurii, dat fiind faptul că ultima nu a ținut cont de faptul că lui Vieru Mihail la acel moment era deja radiat din Registrul de evidență a populației, viza de domiciliu de la adresa mun. Chișinău str. Petricani, 62.

Nefiind de acord cu conținutul acestei procuri prin cerere prealabilă a solicitat notarului anularea procurii.

Prin răspunsul din 20 ianuarie 2014 a fost informată că Donciu Profira nu este persoana abilitată să solicite anularea procurii nr.442 din 01 februarie 2010, de asemenea valabilitate procurii în cauză a încetat deja, la 01 februarie 2013, prin expirarea termenului pentru care a fost eliberată.

Menționează reclamanta că, la întocmirea procurii au fost prezentate acte false.

Prin hotărîrea judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 26 februarie 2016 cererea de chemare în judecată înaintată de Donciu Profira, a fost respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Invocînd ilegalitatea hotărîrii judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 26 februarie 2016, la 29 aprilie 2016 Donciu Profira a declarat apel împotriva hotărîrii, solicitînd, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond și restituirea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, s-a restituit cererea de apel declarată de Donciu Profira, ca depusă tardiv.

La 30 septembrie 2016 Donciu Profira, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, solicitînd, admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate și restituirea pricinii spre rejudecare.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, dat fiind faptul că la examinarea cererii de apel, instanța nu a ținut cont de mai multe norme naționale și internaționale care asigură persoanei dreptul la un remediu efectiv.

Consideră că instanța de apel a încălcat dreptul la acces la justiție consacrat în art.20 din Constituția Republicii Moldova, deoarece trebuia să acorde apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

Conform art. 425 Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Referitor la termenul de declarare a recursului instanța de recurs constată că, recurentul a primit încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, la 23 septembrie 2016 (f.d.251), astfel potrivit prevederilor art.425 Codul de procedură civilă, în colaborare cu art. 111 alin.3), recursul declarat la 30 septembrie 2016 este depus în termen.

Examinînd materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen

Materialele cauzei atestă că la caz, dispozitivul hotărîrii judecătorei Râșcani mun. Chișinău a fost emis la 26 februarie 2016.

La 10 martie 2016 Donciu Profira, prin cerere a solicitat eliberarea dispozitivului hotărîrii, a discului cu înregistrările audio a ședințelor de judecată, de asemenea și eliberarea hotărîrii motivate.

Ulterior reclamanta/recurent a recepționat dispozitivul hotărîrii, la 04 aprilie 2016 (f.d.177).

Donciu Profira a depus apel la 29 aprilie 2016, împotriva hotărîrii judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 26 februarie 2016.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declarare a apelului, pentru apelant a expirat la 26 martie 2016, inclusiv.

Prin urmare, soluția instanței de apel este legală și întemeiată, or Donciu Profira depunând apel, la 29 aprilie 2016 urma să solicite și repunere în termen.

Potrivit alin. (2) art.362 Codul de procedură civilă termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără urmă termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Respectiv, conform prevederilor art. 116 Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

Deci, se deduce cert că, Donciu Profira în cazul în care a înaintat apel în afara termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, considerînd că din motive întemeiate a fost în imposibilitate de a se adresa în termen, urma să solicite cert instanței de apel „*repunerea în termenul de declarare a apelului*”, odată cu celelalte solicitări.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Donciu Profira, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești și *nu a solicitat repunerea în termen*.

Instituția repunerii în termen este condiționată de formularea unei cereri în acest sens, de către partea interesată, întrucât nu există o dispoziție legală expresă, care să abilitaze instanța de judecată să se pronunțe din oficiu.

Prin urmare, chiar admițând că apelantului nu i-a fost comunicată hotărârea instanței de fond, neexistând la dosar dovada de comunicare, împiedicarea mai presus de voința părții care a determinat-o să nu exercite calea de atac a apelului în termenul legal, acesta urma să formuleze o cerere prin care să solicite instanței repunerea în termenul de declarare a apelului.

În acest context, susținerile recurentului că termenul de prescripție curge de la data când au luat cunoștință cu dispozitivul hotărâri, adică din 04 aprilie 2016, nu pot fi reținute, întrucât, prevederile art. 362 alin.1) Codul de Procedură Civilă prevede expres începerea curgerii termenului de contestare, cât și motivele obiective de repunere în termen.

Potrivit art. 6 § 1 din Convenție orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Noțiunea „*drepturi și obligații cu caracter civil*” nu poate fi interpretată doar printr-o trimitere la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „*autonomă*”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 se aplică indiferent de calitatea părților sau de natura legislației de reglementează modul de stabilire a „*contestației*” și a autorității competente să judece (*Georgiadis împotriva Greciei*, pct. 34).

Potrivit jurisprudenței CtEDO Contestația poate avea, ca obiect atât existența dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile de exercitare (*Bentham împotriva Țărilor de Jos*, pct. 32).

Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „*concret și efectiv*” (*Bellet împotriva Franței* pct. 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de a posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale *Bellet împotriva Franței*, pct. 36; *Nunes Dias împotriva Portugaliei* (dec.) în privința normelor privind citare de a compărea în instanță.

Dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei* (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85).

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții *legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție* (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 51 -52), ordinele care stabilesc plata unei cauțiuni pentru garantarea cheltuielilor de judecată (*Tolstoi Miloslavsky împotriva Regatului Unit*, pct.62-67, cerința privind reprezentarea (*R.P. și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 63-67).

În situația dată, apelanta putea formula cerere de repunere în termenul exercitării căii de atac.

Astfel, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul *Van Hani versus Germania nr. 7557/03* din 11 septembrie 2007).

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

În această privință, Colegiul de asemenea menționează că, prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauza *Melnic împotriva Republicii Moldova* (Hotărârea din 14 noiembrie 2006), Cauza *Ceachir împotriva Republicii Moldova* (Hotărârea din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

de c i d e:

Se respinge recursul declarat de Donciu Profira.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 august 2016, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Donciu Profira.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judcători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari